

Czeczeńscy uchodźcy wygrywają z Polską w ETPC

27 lipca 2020

ETPC w Strasburgu wydał wyrok w sprawie uchodźców z Czeczenii, których wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej polska Straż Graniczna kilkadziesiąt razy ignorowała. Każdemu z nich polskie władze muszą wypłacić po 34 tys. euro odszkodowania. W orzeczeniu sędziowie zwrócili również uwagę na powszechność występowania tego typu praktyk na przejściu granicznym w Terespolu.

To finał sprawy uchodźców, konkretnie dwóch wielodzietnych rodzin i jednego samotnego mężczyzny, którzy w 2017 roku wytoczyli Polsce proces przed Trybunałem. Skarżyli się na to, iż mimo przedstawienia dokumentów potwierdzających, iż są ofiarami prześladowań polscy strażnicy graniczni wielokrotnie odmawiali przyjęcia ich wniosków o ochronę międzynarodową. W obronie Czeczenów stanęła grupa warszawskich adwokatów we współpracy z organizacjami pozarządowymi, m.in.: Helsińską Fundacją Praw Człowieka, Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej oraz Human Constanta z Brześcia. Jeszcze przed złożeniem skarg udało się im uzyskać od Trybunału tymczasowe zarządzenie (interim measure), zakazujące Polsce deportacji tych osób i wzywające do ponownego zajęcia się ich sprawą. Polskie władze jednak całkowicie je zignorowały.

23 lipca Trybunał ogłosił wyrok, w którym uznał Polskę winną naruszenia art. 3 Konwencji o obowiązku ochrony przed torturami i niehumanitarnym traktowaniem (obojętność i zaniedbanie wobec poważnego ryzyka przekazania uchodźców z Białorusi z powrotem do Czeczenii, gdzie groziły im prześladowania); art. 4 protokołu 4. do Konwencji o zakazie masowego wydalania cudzoziemców (brak indywidualnego traktowania przez służby spraw wnioskodawców); art. 13 Konwencji o prawie do skutecznego środka odwoławczego (praktyczne uniemożliwienie

uchodźcom odwołania od decyzji władz, będące skutkiem procedury przewidującej natychmiastowe wykonywanie decyzji o odmowie wjazdu) i art. 34 dotyczącego prawa do skargi indywidualnej (zignorowanie wydanego przez ETPC interim measure). Sędziowie odrzucili i uznali za niewiarygodne tłumaczenie strony polskiej, która przekonywała, iż „cudzoziemcy nie wręczyli wniosków funkcjonariuszom straży granicznej”. Zgodnie z decyzją Trybunału Polska ma wypłacić Czeczenom po 34 tys. euro odszkodowań.

W orzeczeniu sędziowie, powołując się na raporty Rzecznika Praw Obywatelskich i organizacji broniących praw człowieka, zwrócili uwagę na to, iż tego typu sprawy są w Terespolu bardzo częste i wskazują na „systemową praktykę fałszywego przedstawiania oświadczeń uchodźców w oficjalnych notkach, stosowaną przez straż graniczną”. Dlatego wyrok ma charakter precedensowy i stanowi otwarty apel do polskich władz o skończenie z praktyką nieprzyjmowania i nierozpatrywania wniosków o ochronę międzynarodową. Dla innych oczekujących na wschodniej granicy uchodźców (z których większość pochodzi z Czeczenii i Tadżykistanu) jest promykiem nadziei i szansą na nadanie ich sprawie większego rozgłosu oraz poprawę ich losu.

Autorstwo: Dominik Pieniądz

Źródło: Strajk.eu